

SHRNUTÍ

Tato práce se zabývá určováním a popíráním otcovství jakožto jednoho z druhů rodičovství. Hlavní témata analyticky zkoumá a popisuje z historického a komparativního hlediska. Systematicky pojednává o právních pramenech, vývoji institutu, obecné úpravě rodičovství, určování mateřství, určování otcovství a jeho třech domněnkách, popírání otcovství a v závěrečné části přikládá komparatistickou studii úprav vybraných evropských států a aktuální judikatury Evropského soudu pro lidská práva, která pojednává o dané problematice. Členění práce odráží úpravu určování a popírání otcovství v platném a účinném zákoně o rodině, tzn. po části, která se zabývá určením mateřství, navazuje část o určení otcovství a popření otcovství. Části o určování a popírání otcovství sledují problematiku svým dělením podle systému domněnek určování otcovství.

S ohledem na obsáhlost institutu určování a popírání otcovství se práce zabývá též procesní problematikou spojenou s dokazováním různými důkazními prostředky a vývojem jejich používání v důsledku vědeckých pokroků na poli biologie, genetiky a medicíny.

Práce pojednává a zpracovává i novou úpravu provedenou zákonem č. 84/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 94/1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů. Tato novela nabyla účinnosti 20. března 2012. K přijetí této úpravy nedošlo ovšem v krátkém časovém horizontu, ale byla důsledkem dlouhodobé rozhodovací praxe soudů, která vyvrcholila dne 8. července 2011 tím, že Ústavní soud svým plenárním náleznem, sp. zn. Pl. ÚS 15/09, zrušil ustanovení § 57 odst. 1 zákona o rodině, kde byla zakotvena výchozí úprava popírání první domněnky otcovství, tj. popěrné právo manžela matky, a jeho lhůta. V důsledku toho, že tato lhůta byla v České republice jednou z nejkratších v porovnání se ostatními státy Evropy, je třeba zabývat se i úpravou popěrného práva evropských států z komparativního hlediska.

Na další významné změny problematiky určování a popírání otcovství je nutno upozornit s ohledem na nový občanský zákoník, který byl přijat jako zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, s účinností ode dne 1. ledna 2014. Problematika určování a popírání otcovství je zahrnuta do nového občanskoprávního kodexu v jeho hlavě II. Příbuzenství a švagrovství, díl 2 Poměry mezi rodiči a dítětem, oddíl 1 Určování rodičovství. Práce se zabývá komparatistikou obou platných úprav a analyticky zkoumá rozdílné prvky.